

امتحان
نهایی

دین و زندگی

وحیده کاغذی

دهم

فارسی

فیزیک

زیست

ریاضی

زبان

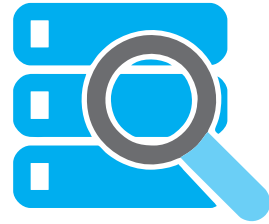
عربی

منظومه کتاب‌های
راه‌نهایی

خواننده گرامی «مطالب تکمیلی» زیادی برای این کتاب آماده شده است. با اسکن بارکد و وارد کردن کد خراشی که داخل جلد همین کتاب (این روبه‌رو سمت راست) برایتان گذاشته‌ایم، به این مطالب دسترسی پیدا می‌کنید.

محتوای تکمیلی این کتاب

روزی نشست بر پاره‌سنگی

با انگشتانی گره‌کرده در زیر چانه‌اش

و خیره‌نگاهی تا بی‌انتهای

آرام آرام شرارِ وسوسه‌ای در رگ‌هایش دوید

و هُرمِ قدرتی سترگ، ساق‌های بی‌قرارش را در هم نوردید

ناگاه به پا خاست

و گام در راهی نهاد

بی‌انتهای

– انسان را می‌گویم –

او ناچارِ رفتن بود و یافتن

شاید به این امید که روزی، بر فراز قلّه‌ی دریافتن، پاتابه وا کنند و یله بر چارطاقِ نیلی چرخ دهد.

تقدیم به شما و همه‌ی آن‌هایی که

برای «یافتن»

راهی جز «دریافتن» نمی‌شناسند.

سرشناسه: کاغذی، وحیده، ۱۳۳۹
عنوان و نام پدیدآور: مجموعه راه نهایی دین و زندگی سال دهم/مؤلف وحیده کاغذی؛
ویراستار علمی طاهره کاظمی.
مشخصات نشر: تهران: دریافت، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۲۹×۲۲ س.م.
شابک: ۷-۷۳-۶۷۷۳-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر
شماره کتابشناسی ملی: ۹۰۵۶۰۴۴

مجموعه راه نهایی دین و زندگی سال دهم

مؤلف: وحیده کاغذی
ویراستار علمی: طاهره کاظمی
ناشر: نشر دریافت
ناظر چاپ: سعید حیدری
طراح جلد: ایمان خاکسار
طراح و صفحه‌آرا: نرگس عموتقی
نوبت و سال چاپ: دوم، ۱۴۰۴
شمارگان: ۱۱۰۰
بها: ۳۳۶۰۰۰ تومان
تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۵۰۳۹۲

نشانی اینترنتی: www.Daryaftpub.com

پست الکترونیک: daryaftpub@gmail.com

دار

نشر بیگرد قانونی دارد

حق چاپ و نشر این کتاب متعلق به ناشر بوده و هرگونه کپی یا نقل مطالب بدون اجازه ناشر مجاز نیست.

مقدمه مؤلف

دوستان سلام!

- ۱- در این مجموعه محتوای آموزشی هر درس (متن درس، آیات، احادیث و اشعار، تدبیر در آیات و تفکر در احادیث، اندیشه و تحقیق و ...) را به طور کامل و به صورت طبقه‌بندی شده و در قالب نمودار به زبانی ساده بیان کرده‌ام.
- ۲- پیام تمام آیات، احادیث و اشعار بیان شده است.
- ۳- تمام نکات کلیدی به صورت پررنگ مطرح شده که دقت شما عزیزان بیشتر شود.
- ۴- از تمام بخش‌ها و جزء به جزء درس‌ها در قالب‌های مختلف طرح سؤال شده و از هیچ قسمتی چشم‌پوشی نکردم.
- ۵- از سرکار خانم **فاطمه واثقی** که در طرح سؤالات آزمون جامع زحمت کشیده‌اند نهایت تشکر را دارم.

فهرست

درس اول: هدف زندگی	۵
سؤالات درس اول (هدف زندگی) به همراه پاسخنامه	۱۱
درس دوم: پر پرواز	۱۷
سؤالات درس دوم (پر پرواز) به همراه پاسخنامه	۲۱
درس سوم: پنجره‌ای به روشنایی	۲۷
سؤالات درس سوم (پنجره‌ای به روشنایی) به همراه پاسخنامه	۳۲
درس چهارم: آینده روشن	۳۸
سؤالات درس چهارم (آینده روشن) به همراه پاسخنامه	۴۴
درس پنجم: منزلگاه بعد	۵۰
سؤالات درس پنجم (منزلگاه بعد) به همراه پاسخنامه	۵۴
درس ششم: واقعه بزرگ	۵۸
سؤالات درس ششم (واقعه بزرگ) به همراه پاسخنامه	۶۲
درس هفتم: فرجام کار	۶۸
سؤالات درس هفتم (فرجام کار) به همراه پاسخنامه	۷۳
درس هشتم: آهنگ سفر	۷۹
سؤالات درس هشتم (آهنگ سفر) به همراه پاسخنامه	۸۳
درس نهم: دوستی با خدا	۸۹
سؤالات درس نهم (دوستی با خدا) به همراه پاسخنامه	۹۳
درس دهم: یاری از نماز و روزه	۹۸
سؤالات درس دهم (یاری از نماز و روزه) به همراه پاسخنامه	۱۰۴
درس یازدهم: فضیلت آراستگی	۱۱۰
سؤالات درس یازدهم (فضیلت آراستگی) به همراه پاسخنامه	۱۱۴
درس دوازدهم: زیبایی پوشیدگی	۱۱۹
سؤالات درس دوازدهم (زیبایی پوشیدگی) به همراه پاسخنامه	۱۲۳
آزمون شماره یک به همراه پاسخنامه	۱۲۸
آزمون شماره دو به همراه پاسخنامه	۱۳۱
آزمون شماره سه به همراه پاسخنامه	۱۳۴

● درس اول: هدف زندگی

۱ در عالم یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست:

الف: اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی تو را باک نیست

ب: و اگر جمله را به جا آری و آن را فراموش کنی هیچ نکرده باشی

(منظور هدفمندی جهان خلقت است)

۲ هم‌چنان که پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معینی تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی

نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی ...

پس آدمی در این عالم برای کاری آمده است، و مقصود آن است، چون آن نمی‌گزارد، پس هیچ نکرده باشد.

۳ اگر تو گویی اگر چه آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی‌کنم، در عوض، چندین کار دیگر انجام می‌دهم، گویم آدمی را برای

آن کارهای دیگر نیافریده‌اند. هم‌چنان باشد که تو شمشیر جواهرنشانی که قیمت نتوان بر آن گذاشت - و تنها در خزائن ملوک از

آن بتوان یافت - آورده باشی و آن را ساطور گوشت گندیده‌ای کنی و یا دیگ زرین را بیاوری و در آن شلغم بپزی و بگویی که من

اینها را معطل نگذاشته و به کار گرفته‌ام! جای افسوس و خنده نباشد؟

۴ **حق تعالی نیز تو را ارزش بسیار داده است. پس ببین که برای چه تو را خلق کرده و برای چه کار فرستاده است**

جهان هدفمند

۱ در پس خلقت تک‌تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد؛ زیرا خالق آن‌ها خدایی **حکیم** است؛ یعنی خدایی که هیچ کاری

را **بی‌هوده** انجام نمی‌دهد.

۲ قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می‌کند و آفرینش جهان را **حق** می‌داند. از آن جمله می‌فرماید:

و ما آسمان‌ها و زمین
و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم،
آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم.

﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا عِبْنًا
مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

پیام آیه:

الف: لا عِبْنٌ ← بی‌هوده نبودن آفرینش جهان

ب: ما خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ ← هدفمندی کل هستی

ج: علت هدفدار بودن خلقت جهان ← حکمت خداوندی

۳ حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدفدار بودن خلقت آن‌هاست.

۴ این آیه به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف نیست.

- ۵ هر موجودی براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.
- ۶ انسان نیز مانند موجودات دیگر از این قاعده کلی جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است.
- ۷ **گام نهادن او در این دنیا**، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است.
- ۸ از این رو، حضرت علی (ع) هرگاه مردم را موعظه می‌کرد، معمولاً سخن خود را با این عبارات آغاز می‌کرد:
- ای مردم ... هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به خود وا نگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد.**

۹ البته میان هدف انسان و موجوداتی همچون حیوانات و گیاهان، تفاوت‌هایی وجود دارد. تفاوت‌هایی که به ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات بازمی‌گردد.

برخی از این تفاوت‌ها عبارت‌اند از:

۱ انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد. ۲ گیاهان به صورت طبیعی و ۳ حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می‌کنند.	}	الف:
مثلاً دانه گندم به صورت طبیعی در جهت رسیدن به هدف نهایی خود یعنی تبدیل شدن به خوشه‌ای با دانه‌ها دانه حرکت می‌کند و یا نهال کوچک خرما در مسیر رسیدن به نخلی تنومند پیش می‌رود.		
- برخلاف حیوانات و گیاهان که مثلاً استعدادهای محدود مادی دارند، - مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است. به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعدادهای گوناگون خویش را به کمال رساند.	}	ب: انسان
- دارای روحیه‌ای بی‌نهایت طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود؛ بلکه روزبه‌روز افزون می‌گردد. - او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود. - این انسان بی‌نهایت‌طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است؛ - هدف‌هایی پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده. - در حالی که حیوانات و گیاهان هدف‌های محدودی دارند و هنگامی که به سرحدی از رشد و کمال می‌رسند، متوقف می‌شوند؛ چنان‌که گویی راهشان پایان یافته است.	}	ج: انسان

اختلاف در انتخاب هدف

وقتی به دنیای **انسان‌ها** می‌نگریم، با دنیای **حیرت‌انگیزی** مواجه می‌شویم؛ چنان اختلافی در **هدف‌ها** وجود دارد که ابتدا سردرگم می‌شویم که به‌راستی، کدام انتخاب درست و **همسو** با میل **بی‌نهایت‌طلب انسان** و استعدادهای فراوان مادی و معنوی اوست و کدام این گونه نیست؟

کسانی به دنبال پول و ثروت‌اند، برخی دل به کشف اسرار جهان سپرده‌اند، برخی به دنبال جاه و مقام‌اند، دسته‌ای خدمت به خلق را سرلوحه زندگی خود قرار داده‌اند، گروهی به هنرمندی و نقش‌آفرینی در عرصه‌های هنری می‌اندیشند، گروهی نیز در آرزوی قهرمانی در ورزش، پیوسته می‌کوشند و ...

- هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود. اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می‌تواند روحیه بی‌نهایت‌طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعدادهای گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند. کسی هم که فکر می‌کند با داشتن شهرت می‌تواند به این نتایج برسد، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد.

پس این اختلاف در هدف‌ها، ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد.

معیارهای انتخاب هدفهای اصلی

با توجه به: تفاوت نگاه و اندیشه انسان‌ها، برای اینکه بتوانیم با نگاهی درست، هدف‌های خود را انتخاب کنیم، نیازمند معیار و ملاک هستیم؛ معیاری که بتوانیم به وسیله آن:

- ۱ هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و استعدادهای متنوع انسان را مشخص کنیم.
- ۲ بدین وسیله هدف‌های زندگی را به درستی برخواهیم گزید.
- ۳ عمر خود را برای رسیدن به آن‌ها صرف خواهیم کرد.
- ۴ خدای رحیم و مهربان که از همه به ما مهربان‌تر و از خود ما به نیازهای ما آگاه‌تر است؛ در این مورد ما را هدایت و راهنمایی کرده و معیار انتخاب هدف را مشخص فرموده و آثار و نتایج آن را نیز یادآور شده است.

تدبّر

برای رسیدن به معیارهای انتخاب هدف، در ترجمه آیات تدبّر کنید و با تأمل در آن‌ها و ارتباط دادن آن‌ها به یکدیگر، پیام‌ها را تکمیل کنید و آیاتی را که این پیام‌ها از آن‌ها استخراج می‌شوند مشخص نمایید.

- ۱ آن کس که **تنها** زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که **بخواییم - و به هرکس اراده کنیم -** می‌دهیم؛ سپس **دوزخ** را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و **سرافکندگی** در آن وارد شود.

سوره اسراء - آیه ۱۸

پیام: دنیاطلبی بدون توجه به آخرت و عاقبت آن

- ۲ و آن کس که **سرای آخرت** را بطلبد و برای آن **سعی و کوشش** کند و **مؤمن** باشد، **پاداش** داده خواهد شد.

سوره اسراء - آیه ۱۹

پیام: سرانجام آخرت‌خواهی هدف‌های پایان‌ناپذیر یا همان اهداف اخروی هستند.

- ۳ بعضی از مردم می‌گویند خداوند ما در **دنیا نیکی** عطا کن ولی در **آخرت** هیچ بهره‌ای ندارند.

سوره بقره - آیه ۲۰۰

پیام:

- ۱ دنیاطلبی بدون توجه به آخرت و عاقبت آن با آیه ۱۸ سوره اسراء هم مفهوم است.

- ۲ اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار بگیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.

- ۴ و بعضی می‌گویند پروردگارا به ما در **دنیا نیکی عطا کن**، و در **آخرت نیز نیکی** مرحمت فرما و ما را از **عذاب آتش** نگاه دار. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.

سوره بقره - آیه ۲۰۱ و ۲۰۲

پیام:

- ۱ طلب نیکی در دنیا و آخرت

- ۲ اصل قراردادن اهداف اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از هدف‌ها و نعمت‌های دنیوی نیست. با آیه ۱۹ اسراء هم مفهوم است.

- ۳ عاقبت آخرت‌خواهی همراه با توجه به دنیا: اینان از نعمت‌های اخروی بهره‌مند می‌گردند و خداوند پاداش چنین افرادی را در آخرت سریع می‌دهد.

- ۵ آنچه به شما داده شده، **کالای زندگی دنیا و آرایش آن** است و **آنچه نزد خداست** بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟

سوره قصص - آیه ۶۰

پیام:

- ۱ اهداف اخروی پایان‌ناپذیرند، اما اهداف دنیوی پایان‌پذیر.

- ۲ مقایسه نعمت‌های دنیوی و اخروی

پیام	آیات مرتبط با پیام
۱ برخی از هدف‌ها و دلبستگی‌ها محدود و پایان‌پذیر هستند و تنها پاسخگوی برخی از استعدادهای مادی ما هستند.	۱۸ اسراء و ۲۰۰ بقره
۲ اگر کسی این هدف‌ها را به عنوان هدف اصلی برگزیند، ممکن است به مقداری از آن برسد.	۱۸ اسراء
۳ اگر کسی فقط این هدف‌ها را انتخاب کند، دوزخی است و در آخرت بهره‌ای نمی‌برد.	۱۸ اسراء و ۲۰۰ بقره
۴ برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخگوی استعدادهای مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.	۱۹ اسراء و ۶۰ قصص
۵ اگر کسی این هدف‌ها را به عنوان هدف اصلی برگزیند و برای رسیدن به آن‌ها کوشش کند و مؤمن باشد، به هدف خود خواهد رسید.	۱۹ - اسراء
۶ هدف‌های پایان‌ناپذیر همان هدف‌های اخروی هستند.	۶۰ - قصص
۷ هدف‌های پایان‌پذیر همان هدف‌های دنیوی هستند.	۶۰ قصص و ۱۸ اسراء
۸ اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شوند.	۲۰۱ و ۲۰۲ بقره
۹ اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.	۱۸ سوره اسراء و ۲۰۰ بقره
نتیجه: برنامه‌ریزی انسان باید دربرگیرنده اهداف اخروی و اهداف دنیوی باشد و به‌گونه‌ای تنظیم شود که اهداف اخروی اصل قرار گیرند و هدف‌های دنیوی فرع و تابع آن‌ها باشند.	

همان‌طور که با تدبیر در آیات دیدیم، اینجا سخن از هدف‌های اصلی و فرعی است، که هر دو خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند. **مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم** و آن‌قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند. تلاش برای رسیدن به **نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است.** فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن‌قدر سرگرم آن‌ها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.

برترین هدف

حتماً این مصرع از شعر زیبای مولوی را شنیده‌ای که می‌گوید:

چون که صد آمد نود هم پیش ماست

این مصرع را به صورت یک ضرب‌المثل در جایی که یک چیز، جامع و دربردارنده چیزهای دیگر است، استفاده می‌کنند.

برخی هدف‌های زندگی نیز این‌گونه‌اند؛ **یعنی دربردارنده هدف‌های دیگر نیز هستند** و رسیدن به آن‌ها برابر با دستیابی به سایر

اهداف نیز هست. به میزانی که این‌گونه هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.

معمولاً آدم‌های زیرک و هوشمند هدف‌های خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند».

حال به نظر شما در میان هدف‌های اصلی، برترین و کامل‌ترین هدف کدام است؟ هدفی که رسیدن به آن مساوی رسیدن به

هدف‌های دیگر نیز باشد؟

با توجه به دو ویژگی «**متنوع بودن استعدادهای انسان و بی‌نهایت‌طلبی او**»، اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، بهتر بتواند پاسخگوی

این دو ویژگی باشد، آن هدف کامل‌تر است. بنابراین برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که **همه استعدادهای متنوع** ما را

دربرگیرد و در جایی متوقف نشود و نهال وجود ما را به درختی پر بار و زیبا تبدیل کند به‌طوری که سراسر وجود ما را شادابی، بالندگی

و شور و نشاط فراگیرد.

امیرالمؤمنین علی (ع) را ببینید! ایشان رشد و تکامل خود را زیر نظر و با تربیت پیامبر اکرم (ص) آغاز کرد و **جلوه‌گاه همه کمالات و زیبایی‌ها شد**. وقتی به شخصیت ایشان می‌نگرید، می‌بینید که ایشان در میدان علم و دانش، رشادت و جنگاوری، سخنوری، مهربانی و دوستی، پهلوانی و جوانمردی، نیایش و عبادت، حق‌طلبی و عدالت، پس از رسول خدا (ص) بی‌نظیر است. راستی ایشان چه چیزی را مقصود و هدف خود قرار داده که به همه این زیبایی‌ها دست یافته است؟

هر کس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در ذات خود در جست‌وجوی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و تا به آن منبع و مبدأ نرسد:

• آرامش نیافته

• از پای نخواهد نشست

• این سرچشمه، همان خداوند است که خالق همه کمالات و زیبایی‌هاست

• او که خود نامحدود است و کمالات و خوبی‌هایش حد و اندازه ندارد

• هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.

پس مقصود و هدف نهایی ما خداوند است. به‌راستی جز او چه کسی و چه چیزی می‌تواند **برترین و اصلی‌ترین هدف ما باشد**؟ چه کسی جز او می‌تواند روح پایان‌ناپذیر انسان را سیراب کند و زمینه شکوفاشدن استعدادهای **متنوع مادی و معنوی** انسان را فراهم آورد؟ اگر روح انسان بی‌نهایت‌طلب است و خوبی‌ها را به‌صورت بی‌پایان می‌خواهد، شایسته است که تنها **تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی او باشد**.

۱ نزدیکی مکانی و ظاهری نیست

۲ چه بسا دو نفر در یک مکان در کنار هم باشند ولی هیچ نزدیکی به هم احساس نکنند.

۳ نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی است.

۴ خدا سرچشمه زیبایی‌ها و خوبی‌هاست و انسان‌ها به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند به خدا نزدیک‌تر می‌شوند.

ویژگی‌های
نزدیکی به
خدا

بدترین نوع دوری ← دوری از خداست

۱ هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند

۲ هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند

۳ جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.

افراد زیرک با انتخاب
خدا به عنوان هدف
اصلی خود

هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد

نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.

﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا﴾

﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

پیام آیه:

۱ بهره‌مندی از نعمت‌های دنیا و آخرت نتیجه (معلول) تقرب به خداوند است. نعمت‌ها و پاداش‌های دنیا و آخرت هر دو نزد خداوند است.

۲ این آیه به انسان در یافتن هدف اصلی زندگی کمک می‌کند و دستیابی به آن، همت بزرگ و اراده محکم را می‌طلبد. پس البته این هدف به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می‌طلبد؛ همان‌طور که دستیابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد. (ابیات ذیل در این رابطه است)

خوبی قمر بهتر، یا آن که قمر سازد؟

یا آنکه برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟

یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟

ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟

ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو؟

ای عقل توبه باشی در دانش و در بینش؟

این ابیات با آیه بالایی (من کان یرید ...) تطابق دارد.

تدبر

به نظر شما برنامه زندگی روزانه من و شما چگونه باید باشد تا براساس آیه زیر، تمامی اعمال و زندگی ما برای خدا باشد؟

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

بگو نماز، تمامی اعمال و زندگی و مرگ من
برای خداست که پروردگار جهانیان است.

پیام آیه:

- ۱ همه چیز برای خدا باشد.
- ۲ کامل‌ترین تعبیر درباره زندگی به‌خاطر خدا
- ۳ این آیه خطاب به پیامبر است، ایشان به انسان‌ها می‌گویند نتیجه عقیده انسان در اعمال اوست که باید همه به‌خاطر خدا باشد.

اندیشه و تحقیق:

۱- شعر «چون که صد آمد، نود هم پیش ماست» چه ارتباطی با موضوع هدف زندگی دارد؟
جواب: برخی هدف‌ها دربردارنده هدف‌های دیگر هستند و رسیدن به آن‌ها، برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست.

۲- دلیل بیاورید:

الف: زیرک‌ترین افراد این جهان، مؤمنان هستند.
جواب: ما با انتخاب خداوند به عنوان هدف نهایی خود، هم از لذت‌های مادی بهره‌مند می‌شویم و هم سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازیم.
ب: کسی که هدف اصلی زندگی خود را ثروتمند شدن قرار دهد، دچار خسران می‌شود.
جواب: این‌گونه اشخاص، فقط به دنبال رفع نیازهای مادی هستند که تازه ممکن است به مقداری از آن برسند. این‌گونه برخورد کردن، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شود.

۳- شخصی می‌گوید: «لازمه تقرب به خدا این است که کارهایی مانند کسب مال و ثروت که از امور فرعی هستند، کنار گذاشته شود» با او موافقت یا خیر؟ چرا؟
مخالفم، چون ما باید به هر به هدف فرعی و اصلی توجه کنیم؛ چون هر دو خوب است و برای زندگی ما ضروری هستند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.

۴- حکایت زیر را بخوانید و با توجه به آن به سؤال پاسخ دهید:

«مسافری در سفر خود به یک دو راهی رسید. از پیرمردی که در آنجا نشسته بود پرسید: من از کدام یک از این دو راه باید بروم؟ پیرمرد گفت: قصد داری به کجا بروی؟ مسافر جواب داد: نمی‌دانم! پیرمرد گفت وقتی نمی‌دانی به کجا می‌خواهی بروی، تفاوتی نمی‌کند که کدام راه را انتخاب کنی!» به نظر شما این حکایت، با کدامیک از بخش‌های درس در ارتباط است؟ چرا؟
جواب: این موضوع برمی‌گردد به «توجه به هدف زندگی». اگر کسی به این موضوع توجه نکند و سراغ فعالیت‌های دیگر برود، انگار هیچ کاری نکرده است.

یادداشت:

ردیف	سؤالات درس اول (هدف زندگی)
الف) بخش آیات و احادیث	
۱	آیه شریفه ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِحَقِّ﴾ الف: ترجمه نمائید. ب: چه نکاتی از این آیه به دست می آید؟
۲	آیه شریفه ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ الف: ترجمه نمائید. ب: چه نکاتی از این آیه شریفه استنباط می شود؟
۳	آیه شریفه ﴿قُلْ إِنِّي صَلَّاتِي وَمَسْكِيَ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ الف: ترجمه نمائید. ب: برنامه زندگی ما چگونه باید باشد تا براساس این آیه، تمام اعمال و زندگی ما برای خدا باشد؟
۴	چه نکته ای از ترجمه این آیه قرآنی به دست می آید؟ آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم و به هرکس اراده کنیم می دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.
۵	چه نکته ای از عبارت قرآنی «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد پاداش داده خواهد شد» برداشت می شود؟
۶	چه نکته ای از عبارت قرآنی: «... بعضی از مردم می گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن ولی در آخرت هیچ بهره ای ندارند.» برداشت می شود؟
۷	چه نکته ای از این عبارت قرآنی دریافت می شود؟ «و بعضی می گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نکه دار.»
۸	چه نکته ای از این عبارت قرآنی دریافت می شود؟ «آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است؛ آیا اندیشه نمی کنید؟»
۹	امام علی (ع) هرگاه مردم را موعظه می کردند، معمولاً سخن خود را با کدام عبارت آغاز می کردند و دلیل این امر چه بود؟
ب) صحیح / غلط	
۱۰	در پس خلقت تک تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد، زیرا خالق آن ها خدایی علیم است.
۱۱	قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می کند و آفرینش جهان را عدل می داند.
۱۲	حق بودن انسان ها به معنای هدف دار بودن خلقت آن هاست.
۱۳	حضرت علی (ع) می فرمایند: «ای مردم، هیچ کس بیپوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند.»
۱۴	انسان باید خود هدف از خلقت را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد.
۱۵	گیاهان به صورت غریزی و حیوانات به صورت طبیعی به سوی هدف خود حرکت می کنند.
۱۶	انسان دارای روحیه ای نهایت طلب است و عطش او در دست یابی به خواسته هایش نه تنها کم نمی شود، بلکه روز به روز افزون می گردد.
۱۷	آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهد و به هرکس اراده کنیم می دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکندگی در آن وارد شود.
۱۸	بعضی از مردم می گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره ای ندارند.

ج) جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.	
۱۹	در پس خلقت تک‌تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد زیرا خالق آن‌ها خدایی است.
۲۰	قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می‌کند و آفرینش جهان را می‌داند.
۲۱	 آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای خلقت آن‌هاست.
۲۲	جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجودی براساس به این جهان گام نهاده است و به‌سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.
۲۳	گام‌نهادن انسان فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است.
۲۴	حضرت علی (ع) می‌فرماید: ای مردم، هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای کند و او را به خود وانگذاشته‌اند تا به کارهای و بی‌ارزش بپردازد.
۲۵	اختلاف در هدف‌ها ریشه در انسان دارد.
۲۶	با توجه به تفاوت نگاه و اندیشه انسان‌ها، برای اینکه بتوانیم با نگاه درست هدف‌های خود را انتخاب کنیم نیازمند و هستیم.
۲۷	قرآن می‌فرماید: و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و باشد، پاداش داده خواهد شد.
۲۸	قرآن می‌فرماید بعضی از مردم می‌گویند خداوند ما در دنیا نیکی عطا کن ولی در آخرت ندارند.
۲۹	قرآن می‌فرماید: و بعضی می‌گویند: پروردگار ما را به مادر نیکی عطا کن و در نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از نگاه‌دار.
۳۰	قرآن می‌فرماید: آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست است؛ آیا اندیشه نمی‌کنید؟
۳۱	با توجه به دو ویژگی و اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد، آن هدف کامل‌تر است.
۳۲	برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که همه متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود.
۳۳	هرکس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در ذات خود در جست‌وجوی سرچشمه و تا به آن منبع و مبدأ نرسد، آرامش نیافته و از پای نخواهد نشست.
۳۴	فقط خدای توان‌درواح‌پایان‌ناپذیر انسان را سیراب‌کننده و زمینه‌شکوفا شدن استعدادهای متنوع و انسان را فراهم آورد.
۳۵	افراد با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و خویش را نیز آباد می‌سازند.
۳۶	نزدیکی به خدا به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی ماست، و می‌طلبد؛ همان‌طور که دستیابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.
۳۷	زیرک‌ترین افراد این جهان هستند.
د) سوالات پاسخ بلند	
۳۸	مصرع: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست» درباره چه موضوعی است؟
۳۹	بیت «ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد» با کدام آیه شریفه تطابق دارد؟ توضیح دهید.
۴۰	تفاوت میان هدف انسان از خلقت را با موجوداتی همچون حیوانات و گیاهان مقایسه کنید؟

۴۱	چرا اختلاف در هدف‌ها ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد؟																				
۴۲	با توجه به تفاوت نگاه و اندیشه انسان‌ها برای اینکه بتوانیم با نگاهی درست هدف‌های خود را انتخاب کنیم، نیازمند چه معیار و ملاکی / هایی هستیم؟ معیارهای انتخاب هدف‌های اصلی را بررسی کنید.																				
۴۳	هدف‌های اصلی و فرعی از آفرینش انسان را بررسی کنید.																				
۴۴	با توجه به دو ویژگی متنوع بودن استعدادها و بی‌نهایت‌طلبی او، انتخاب اهداف در زندگی چگونه باید باشد؟																				
۴۵	شخصیت حضرت علی (ع) را به عنوان انسانی که قرب الهی را هدف نهایی از آفرینش می‌دانستند بررسی نمایید.																				
۴۶	نزدیکی به خدا را با نزدیکی‌های مادی بررسی کنید و بدترین نوع دوری چیست؟																				
۴۷	افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود از چه اموری بهره‌مند می‌شوند؟																				
ه) کشف ارتباط																					
۴۸	هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ (توجه داشته باشید که یک مورد در سمت چپ اضافی است) <table border="1"> <tr> <td>الف. ریشه تفاوت میان هدف انسان با سایر موجودات</td><td>۱- وَ مَا يَنْتَهُمَا لَا عَيْنَ</td></tr> <tr> <td>ب. خلقت انسان در کدام اصل با سایر مخلوقات مشترک است؟</td><td>۲- فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ</td></tr> <tr> <td>ج. عامل دامن زدن به اختلاف در هدف‌ها برای انسان</td><td>۳- پروردگارا در دنیا و آخرت به ما نیکی مرحمت فرما</td></tr> <tr> <td>د. درخواست کامل انسان از دیدگاه خداوند</td><td>۴- روحیه بی‌نهایت‌طلبی او</td></tr> <tr> <td>ه. ریشه عطش انسان در رسیدن به خواسته‌هایش</td><td>۵- برترین هدف</td></tr> <tr> <td>و. جست‌وجوی هر انسانی در ذات خود</td><td>۶- بینش و نگرش خاص او</td></tr> <tr> <td>ز. ای عقل توبه باشی در دانش و در بینش؟</td><td>۷- سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها</td></tr> <tr> <td>ح. عاملی که هر شخص را به سوی هدفی می‌کشانند</td><td>۸- هدف زندگی</td></tr> <tr> <td>ط. در عالم یک چیز است که فراموش کردنی نیست</td><td>۹- نوع نگاه و اندیشه افراد</td></tr> <tr> <td></td><td>۱۰- ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات</td></tr> </table>	الف. ریشه تفاوت میان هدف انسان با سایر موجودات	۱- وَ مَا يَنْتَهُمَا لَا عَيْنَ	ب. خلقت انسان در کدام اصل با سایر مخلوقات مشترک است؟	۲- فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ	ج. عامل دامن زدن به اختلاف در هدف‌ها برای انسان	۳- پروردگارا در دنیا و آخرت به ما نیکی مرحمت فرما	د. درخواست کامل انسان از دیدگاه خداوند	۴- روحیه بی‌نهایت‌طلبی او	ه. ریشه عطش انسان در رسیدن به خواسته‌هایش	۵- برترین هدف	و. جست‌وجوی هر انسانی در ذات خود	۶- بینش و نگرش خاص او	ز. ای عقل توبه باشی در دانش و در بینش؟	۷- سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها	ح. عاملی که هر شخص را به سوی هدفی می‌کشانند	۸- هدف زندگی	ط. در عالم یک چیز است که فراموش کردنی نیست	۹- نوع نگاه و اندیشه افراد		۱۰- ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات
الف. ریشه تفاوت میان هدف انسان با سایر موجودات	۱- وَ مَا يَنْتَهُمَا لَا عَيْنَ																				
ب. خلقت انسان در کدام اصل با سایر مخلوقات مشترک است؟	۲- فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ																				
ج. عامل دامن زدن به اختلاف در هدف‌ها برای انسان	۳- پروردگارا در دنیا و آخرت به ما نیکی مرحمت فرما																				
د. درخواست کامل انسان از دیدگاه خداوند	۴- روحیه بی‌نهایت‌طلبی او																				
ه. ریشه عطش انسان در رسیدن به خواسته‌هایش	۵- برترین هدف																				
و. جست‌وجوی هر انسانی در ذات خود	۶- بینش و نگرش خاص او																				
ز. ای عقل توبه باشی در دانش و در بینش؟	۷- سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها																				
ح. عاملی که هر شخص را به سوی هدفی می‌کشانند	۸- هدف زندگی																				
ط. در عالم یک چیز است که فراموش کردنی نیست	۹- نوع نگاه و اندیشه افراد																				
	۱۰- ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات																				
و) بخش تست																					
۴۹	قرآن کریم در سوره مبارکه اسراء، برای آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، چه سرانجامی را بیان می‌کند؟ (۱) از کار خود نصیب و بهره‌ای ندارد و خداوند در آخرت، سریع الحساب است. (۲) خداوند به آن‌ها در دنیا نیکی عطا می‌کند، ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارد. (۳) آن مقدار از آن را که بخواهیم به او می‌دهیم، سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد. (۴) کالای زندگی دنیا و آرایش آن به او داده می‌شود، البته آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است.																				
۵۰	دقت در کدام آیه شریفه، به انسان در یافتن هدف اصلی زندگی کمک می‌کند و دست‌یابی به آن چه چیزی را می‌طلبد؟ (۱) ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ - همت بزرگ و اراده محکم (۲) ﴿مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ﴾ - همت بزرگ و اراده محکم (۳) ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ - شناخت مقصد و هدف نهایی (۴) ﴿مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ﴾ - شناخت مقصد و هدف نهایی																				

۵۱	از توجه به عبارت قرآنی «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.» کدام پیام مفهوم می‌گردد؟ (۱) اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند. (۲) برخی هدف‌ها پایان‌ناپذیر و همیشگی‌اند و پاسخ‌گوی استعداد‌های معنوی ما هستند. (۳) اصل قرار گرفتن هدف‌های اخروی، مانع بهره‌مندی انسان از نعمت‌های دنیایی نمی‌شود. (۴) اگر کسی هدف‌های پایان‌پذیر را به عنوان هدف اصلی برگزیند، استعداد‌های مادی و معنوی رشد نمی‌کنند.
۵۲	در فرآیند انتخاب هدف، کدام آیه شریفه مصداق «یک تیر و چند نشان» است؟ (۱) ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ (۲) ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ (۳) ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَا عَيْنٍ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ (۴) ﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ﴾
۵۳	برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آن‌ها، کدام فرایند لازم است؟ (۱) هر فرد با بینش و نگرش خاص خود، باید به سراغ هدفی برود و آن را انتخاب کند. (۲) تنها هدف‌هایی باید انتخاب شوند که میل بی‌نهایت‌طلبی درون انسان را آرام کنند. (۳) معیاری که هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت‌طلب و استعداد‌های متنوع انسان را مشخص کنیم. (۴) هدف‌های زندگی به اصلی و فرعی تقسیم شوند و فقط هدف‌های اصلی مورد توجه قرار گیرند.
۵۴	بیت زیر به دنبال انتقال کدام مفهوم به مخاطب است؟ «ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد» (۱) انسان در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است. (۲) برخی با خوبی‌ها و زیبایی‌های درون خود به دنبال هدف می‌گردند. (۳) برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز در بردارند. (۴) افرادی هستند که به حیات دنیوی راضی شده‌اند و به آن آرام گرفته‌اند.
۵۵	کدام عبارت قرآنی، تأکید می‌کند هر موجودی براساس برنامه حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است؟ (۱) ﴿انْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ﴾ (۲) ﴿مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ (۳) ﴿لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ﴾ (۴) ﴿وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ﴾
۵۶	مفهوم آیه شریفه: ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَا عَيْنٍ﴾، با کدام عبارت مشابه است؟ (۱) حق تعالی انسان را ارزش بسیار داده و او را در آسمان و زمین قدرت برتری و استفاده داده است. (۲) میان هدف انسان و موجودات تفاوت‌های بسیاری وجود دارد که به ویژگی‌های خاص انسان باز می‌گردد. (۳) حیوانات و گیاهان به صورت غریزی به سوی هدف خود در حرکت هستند و حرکت انسان بی‌هدف است. (۴) در عالم یک چیز فراموش کردن نیست و اگر همه چیز را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.
۵۷	مطابق آیات قرآن کریم، عاقبت کسی که فقط زندگی دنیا را طلب کند، کدام است و زندگی دنیایی او چگونه خواهد بود؟ (۱) برزخ - در دنیا نیکی می‌بیند ولی در آخرت از آن بهره‌ای ندارد. (۲) دوزخ - در دنیا نیکی می‌بیند ولی در آخرت از آن بهره‌ای ندارد. (۳) برزخ - به میزانی که خداوند اراده کند و بخواهد از آن بهره‌مند می‌شود. (۴) دوزخ - به میزانی که خداوند اراده کند و بخواهد از آن بهره‌مند می‌شود.
۵۸	مطابق آیات قرآن کریم، چه کسی «با خواری و سرافکندگی» در جهان آخرت وارد دوزخ می‌شود؟ (۱) از خداوند نیکی در زندگی دنیایی خواسته و از آخرت بی‌بهره مانده است. (۲) به زندگی دنیا و آرایش و زیبایی آن پرداخته و در آسایش زندگی کرده است. (۳) فقط به دنبال زندگی زودگذر دنیا بوده است و به مقداری از آن دست یافته است. (۴) زندگی پایدار اخروی را فراموش کرده و به همه نصیب خود در این جهان رسیده است.

الف

- ۱- الف) و ما آسمانها و زمین و آنچه بین آنهاست را به بازیچه نیافریدیم، آنها را جز به حق خلق نکردیم.
- ب) حکمت خداوندی ایجاب می کند که جهان خلقت هدفدار باشد.
- ۲- الف) هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.
- ب) ۱- بهره مندی از نعمت های دنیا و آخرت، نتیجه تقرب به خداوند است؛ چون نعمت ها و پاداش های دنیا و آخرت هر دو نزد خداوند است.
- ۲- این آیه به انسان در یافتن هدف اصلی زندگی کمک می کند و دستیابی به آن، همت بزرگ و اراده محکم را می طلبد.
- ۳- الف) بگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.
- ب) هر عملی که از ما سر می زند، باید برای کسب رضایت خداوند و خالص برای او باشد. این آیه، کامل ترین تعبیر درباره زندگی به خاطر خدا می باشد.
- ۴- وقتی هدف های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف های اخروی می شوند.
- ۵- وقتی هدف های پایان ناپذیر به عنوان هدف اصلی انتخاب شوند و شخص در حالی که ایمان دارد و سعی و تلاش می کند، به هدف خود خواهد رسید.
- ۶- اگر اهداف فرعی یا دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف های اخروی می شوند.
- ۷- اگر کسی اهداف پایان ناپذیر یا اهداف اصلی را محور قرار دهد، مانع بهره مندی انسان از نعمت های دنیایی نمی شوند.
- ۸- آن اهدافی که اصلی و پایان ناپذیرند، پاسخگوی استعداد های مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند.
- ۹- هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کار های لهو کند و او را به خود و انگذاشته اند تا به کار های لغو و بی ارزش بپردازد.

ب

- ۱۰- غلط (چون خالق آنها خدایی حکیم است).
- ۱۱- غلط (حق می داند نه عدل)
- ۱۲- غلط (حق بودن آسمانها و زمین)
- ۱۳- صحیح (لهو = سرگرمی / لهو = بیهوده)
- ۱۴- صحیح
- ۱۵- غلط (گیاهان ← طبیعی / حیوانات ← غریزی)
- ۱۶- غلط (انسان دارای روحیه ای بی نهایت طلب است).
- ۱۷- غلط (آن مقدار از آن را که بخواهیم ... نه بخواهد).
- ۱۸- صحیح

ج

- ۱۹- حکیم
- ۲۰- حق
- ۲۱- حق بودن - هدفدار بودن

- ۲۲- برنامه حساب شده ای
- ۲۳- در این دنیا
- ۲۴- لهو - لغو
- ۲۵- نوع نگاه و اندیشه
- ۲۶- معیار - ملاک
- ۲۷- مؤمن
- ۲۸- هیچ بهره ای
- ۲۹- دنیا - آخرت - عذاب آتش
- ۳۰- بهتر و پایدارتر
- ۳۱- متنوع بودن استعدادهای انسان - بی نهایت طلبی او
- ۳۲- استعداد های
- ۳۳- خوبی ها و زیبایی هاست
- ۳۴- مادی - معنوی
- ۳۵- زیرک - رضای خدا - سرای آخرت
- ۳۶- همت بزرگ - اراده محکم
- ۳۷- مؤمنان

د

- ۳۸- برخی هدف های زندگی، در بردارنده هدف های دیگر هستند و رسیدن به آنها برابر با دستیابی به سایر اهداف نیز هست. به میزانی که این گونه هدف ها برتر و جامع تر باشند، هدف های بیشتری را در درون خود جای می دهند.
- ۳۹- این بیت با آیه «مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ» مطابقت دارد و می خواهد بگوید که نزدیکی به خدا به همان میزان که ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ و اراده محکم می طلبد؛ همان طور که دستیابی به گوهر های گران قدر دریاها، پشتکاری شگرف می خواهد.
- ۴۰- ۱- انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد. در حالی که گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می کنند. مثلاً دانه گندم به صورت طبیعی در جهت رسیدن به هدف نهایی خود، یعنی تبدیل شدن به خوشه ای با دانه ها دانه حرکت می کند و یا نهال کوچک خرما در مسیر رسیدن به نخلی تنومند پیش می رود.
- ۲- انسان برخلاف حیوانات و گیاهان که استعداد های محدود مادی دارند، مجموعه ای فراوان از استعداد های مادی و معنوی است. به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف هایی است که از طریق آن، استعداد های گوناگون خویش را به کمال رساند.
- ۳- انسان دارای روحیه ای بی نهایت طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته هایش نه تنها کم نمی شود، بلکه روز به روز افزون می گردد. او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی پذیرد و تمام نمی شود. این انسان بی نهایت طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است؛ هدف هایی پایان ناپذیر و تمام نشدنی. در حالی که حیوانات و گیاهان هدف های محدودی دارند و هنگامی که به سرحدی از رشد و کمال می رسند، متوقف می شوند؛ چنان که گویی راهشان پایان یافته است.

۴۷- افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.

هـ

۴۸-

الف. ۱۰

ب. ۱

ج. ۹

د. ۳

ه. ۴

و. ۷

ز. ۵۰

ح. ۶

ط. ۸

ز

۴۹- گزینه ۳

۵۰- گزینه ۱

۵۱- گزینه ۱

۵۲- گزینه ۲

۵۳- گزینه ۳

۵۴- گزینه ۳

۵۵- گزینه ۲

۵۶- گزینه ۴

۵۷- گزینه ۴

۵۸- گزینه ۳

۴۱- هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود. اگر کسی چنین بیندیشد که کمک به دیگران ارزشمند است و می‌تواند روحیه بی‌نهایت‌طلب او را سیراب کند و پاسخگوی استعدادهای گوناگونش باشد، می‌کوشد به دیگران کمک کند. کسی هم که فکر می‌کند با داشتن شهرت می‌تواند به این نتایج برسد، همه زندگی خود را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد. پس این اختلاف در هدف‌ها، ریشه در نوع نگاه و اندیشه انسان دارد.

۴۲- با توجه به تفاوت نگاه و اندیشه انسان‌ها، برای اینکه بتوانیم با نگاهی درست، هدف‌های خود را انتخاب کنیم، نیازمند معیار و ملاک هستیم؛ معیاری که بتوانیم به وسیله آن، هدف‌های همسوی میل بی‌نهایت‌طلب و استعدادهای متنوع انسان را مشخص کنیم. بدین وسیله، هدف‌های زندگی را به درستی بر خواهیم گزید و عمر خود را برای رسیدن به آن‌ها صرف خواهیم کرد.

خدای رحیم و مهربان که از همه به ما مهربان‌تر و از خود ما به نیازهای ما آگاه‌تر است، در این مورد ما را هدایت و راهنمایی کرده و معیار انتخاب هدف را مشخص فرموده و آثار و نتایج آن را نیز یادآور شده است.

۴۳- در اینجا سخن از هدف‌های اصلی و فرعی است که هر دو خوب می‌باشند و برای زندگی ما ضروری هستند. مهم این است که هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم و آن قدر به اهداف فرعی دل نبندیم که مانع ما در رسیدن به اهداف اصلی شوند و از رفتن به سوی کمالات بازدارند. تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری و خوب است. فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت‌های دنیا مرتکب گناه نشویم و آنقدر سرگرم آن‌ها نباشیم که از زیبایی‌های پایدار باز بمانیم.

۴۴- با توجه به دو ویژگی «متنوع بودن استعدادهای انسان» و «بی‌نهایت‌طلبی او»، اگر هدفی را که انتخاب می‌کنیم، بهتر بتواند پاسخگوی این دو ویژگی باشد، آن هدف کامل‌تر است. بنابراین برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که همه استعدادهای متنوع ما را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود و نهال وجود ما را به درختی پربار و زیبا تبدیل کند به طوری که سراسر وجود ما را شادابی، بالندگی و شور و نشاط فراگیرد.

۴۵- ایشان رشد و تکامل خود را زیر نظر و با تربیت پیامبر اکرم (ص) آغاز کرد و جلوه‌گاه همه کمالات و زیبایی‌ها شد. وقتی به شخصیت ایشان می‌نگرید، می‌بینید که ایشان در میدان علم و دانش، رشادت و جنگاوری، سخنوری، مهربانی و دوستی، پهلوانی و جوانمردی، نیایش و عبادت، حق‌طلبی و عدالت، پس از رسول خدا (ص) بی‌نظیر است.

۴۶- نزدیکی و تقرب به خداوند، نزدیکی مکانی و ظاهری نیست. چه بسا دو نفر در یک مکان در کنار هم باشند، ولی هیچ نزدیکی به هم احساس نکنند. نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی است، همان‌طور که دوری از خدا هم بدترین نوع دوری است. خدا سرچشمه زیبایی‌ها و خوبی‌هاست و انسان‌ها به میزانی که زیبایی‌ها و خوبی‌ها را کسب کنند، به خدا نزدیک‌تر می‌شوند.

نشر دریافت

ویژگی های کتاب راه نهایی دین و زندگی دهم

★ طرح سوال از تمام قسمت های هر درس اعم از متن، تدبر در قرآن، تفکر در متن و تفکر در حدیث همراه با پاسخنامه دقیق و کامل

★ بیان تمام نکات مربوط به آیات قرآن و احادیث شریف معصومین

★ طرح ۳ سری آزمون از ترم یک (درس ۱ تا آخر ۶) جهت آزمون ترم اول

★ قابل فهم برای همه رشته ها

★ طرح سه سری آزمون دربرگیرنده نیم سال اول و دوم (آزمون جامع)

★ همراه با پاسخنامه تشریحی

daryafatpub

daryafatpub

daryafatpub.com

9

786226 773737